

EEN BAKKER EN ZIJN NIEUWSBLAD GERRIT VAN SPAANS BOERE KOURIER

DOOR DRS. P.A. DE BOER

'Loof dan dees Nederduitschen Schrijver,
Die door een onvermoeiden ijver
Die arbeid voor u heeft gedaan.
Zeg, van verwondering opgetogen,
Heeft naarstigheid ook zulk vermogen!
Wie had dat ooit gedacht van SPAAN!'¹⁾

DE 'Spaan' uit het rijmpje is Gerrit (Gerard) van Spaan (1651-1711). Gerrit was bakker en woonde aan de Delftse Vaart te Rotterdam. Voor diegenen die zich bezighouden met de geschiedenis van Rotterdam is hij geen onbekende. Het geciteerde rijmpje staat afgedrukt in zijn bekende boek *Beschrijvinge der Stad Rotterdam en eenige omleggende dorpen* uit 1698.

Minder bekend is dat Van Spaan ook een nieuwsblad op zijn naam heeft staan. In 1703 en 1704 verscheen te Rotterdam zijn *Boere Kourier*.

In dit artikel zal gekeken worden naar de plaats die de *Boere Kourier* in het werk van Van Spaan inneemt. Onderzocht zal worden of er parallellen, overeenkomsten zijn aan te wijzen tussen zijn vroegere werk en zijn nieuwsblad en of de *Boere Kourier* verschilde van andere kranten die in de 17de en 18de eeuw in de Republiek verschenen. In de eerste twee delen van dit artikel zal daarom kort worden ingegaan op het oeuvre van Van Spaan en de ontwikkeling van de Nederlandse kranten in de 17de en 18de eeuw. In het derde deel zal beschreven worden in hoeverre Van Spaans blad een krant te noemen is, welke onderwerpen bij besprak (en welke niet), tot welk publiek hij zich richtte en waar hij zijn berichten vandaan haalde. Tenslotte zal geprobeerd worden Van Spaan en zijn *Boere Kourier* te plaatsen in zijn tijd. Wat voor denkbeelden spreken uit zijn werk en met name uit de *Boere Kourier*?

HET OEUVRE VAN VAN SPAAN

Het eerste werkje van Van Spaan verscheen in 1691. Het was een rijm, een lofdicht op Willem III getiteld: *'Blijde inkomst van Willem De III. Konink van Groot Brittanje, &c. Prins van Oranje,*